

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیه السلام

www.ghaemiyeh.com
www.ghaemiyeh.org
www.ghaemiyeh.net
www.ghaemiyeh.ir

سخنان بزرگان، دانشمندان

درباره حضرت خدیجه علیها السلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سخنان بزرگان، دانشمندان درباره حضرت خدیجه سلام الله علیها

نویسنده:

واحد تحقیقات مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان

ناشر چاپی:

مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان

فهرست

- فهرست ۵
- سخنان بزرگان، دانشمندان درباره حضرت خدیجه سلام الله علیها ۷
- مشخصات کتاب ۷
- اشاره ۷
- ۱-ام سلمه به پیغمبر صلی الله علیه و آله گفت: ۷
- ۲-زبیر بن بکار گفته است: ۷
- ۳-ابن اسحاق گفته است: ۷
- ۴-همو گوید: ۸
- ۵-هشام بن محمد گفته است: ۹
- ۶-ابن هشام صاحب کتاب معروف «السیره النبویه» می نویسد: ۹
- ۷-ابن اثیر گفته است: ۹
- ۸-محمد بن احمد ذهبی، پیشتاز رجالیون عامه گفته است: ۹
- ۹-همو می نویسد: ۱۰
- ۱۰-جمال الدین ابوالفرج، عبدالرحمن بن جوزی گفت است: ۱۰
- ۱۱-عبدالملک بن هشام گفته است: ۱۱
- ۱۲-حافظ عبدالعزیز جنابذی حنبلی در کتاب خود به نام (معالم العتره النبویه) گفته است: ۱۱
- ۱۳-اشرف علی هندی گفته است: ۱۱
- ۱۴-سید عبدالحسین شرف الدین گفته است: ۱۱
- ۱۵-عبدالله علایلی گفته است: ۱۲
- ۱۶-عمر ابونصر گفته است: ۱۲
- ۱۷-دکتر علی ابراهیم حسن گفته است: ۱۳
- ۱۸-عمر رضا کحاله گفته است: ۱۳
- ۱۹-بودلی، در کتاب خود به نام (رسول) گفته است: ۱۴
- ۲۰-سلیمان کتانی گفته است: ۱۴

۱۵ ۲۱- سهیلی گوید:

۱۵ ۲۲- همو گوید:

۱۵ ۲۳- ابن حجر گوید:

۱۵ ۲۴- همو گوید:

۱۵ ۲۵- همو گوید:

۱۶ درباره مرکز

سخنان بزرگان، دانشمندان درباره حضرت خدیجه سلام الله علیها

مشخصات کتاب

سخنان بزرگان، دانشمندان درباره حضرت خدیجه سلام الله علیها

پدیدآورنده: واحد تحقیقات مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان

نوع: مقاله

تعداد صفحات: 8

منبع: دانشنامه حضرت خدیجه

ص: 1

اشاره

در صدد این نیستیم که با این سخنان، منزلت ام المومنین سلام الله علیها را بالا ببریم، زیرا برای علو درجه، و رفعت مقام این بانو، کافی است آن احادیثی که از رسول گرامی صلی الله علیه و آله در فضیلت و بیان مقام والای او روایت گردیده است را بخوانیم.

غرض از این سخنان آن است که، خواننده گرامی لمس کند که دانشمندان و نویسندگان و مورخان، با گذشت ادوار، و اختلاف مذاهب و فرقه ها، در ستایش و مقدس شمردن این بانو اتفاق نظر دارند. همه ی آنها خدیجه را با کمال نیکی یاد کرده اند، برای آنکه در وجود او عقیده ی صادق و ایمان استوار و فداکاری و از خودگذشتگی در راه مبدأ مشاهده نموده اند، در حالی که می بینیم برخی از زنان پیغمبر را با طعن و انتقاد یاد می کنند، و در آنها به موقعیتها و موضع گیری هایی اشاره می نمایند، که هیچ یک از آنها جای رشک و حسد نیست و این همان فرقه ها و امتیازاتی است که میان آنها و خدیجه وجود دارد.

1- ام سلمه به پیغمبر صلی الله علیه و آله گفت:

تو از خدیجه امری را ذکر نمی کنی، مگر اینکه او آنچنان بود که می گویی. جز اینکه به سوی پروردگارش شتافت. پس خداوند این را برای او گوارا کند، و میان ما و او را در بهشت خود گرد آورد. (1)

2- زبیر بن بکار گفته است:

خدیجه در جاهلیت طاهره خوانده می شد. (2)

3- ابن اسحاق گفته است:

خدیجه برای اسلام وزیر صداقت بود. (3)

خدیجه زنی دور اندیش و شریف و خردمند بود، با آن کرامتی که پروردگار آن را برای او خواسته بود. (4)

ص: 1

1- - اعیان الشیعه، ج 15، ص 79.

2- - سیر اعلام النبلاء، ج 2، ص 82؛ اسدالغابه، ج 5، ص 435؛ الاصابه، ج 4، ص 273.

3- - اسدالغابه، ج 5، ص 439.

4- - سیره ابن هشام، ج 1، ص 200.

5- هشام بن محمد گفته است:

رسول الله صلى الله عليه وآله خديجه را دوست داشت، و به او احترام می گذاشت، و در همه ی کارها با او مشورت می کرد. او وزیر صدق و راستی بود، و او نخستین کسی است که به پیغمبر ایمان آورد، و پیغمبر تا زمانی که خديجه حیات داشت، هرگز همسر دیگری برنگزید. همه ی فرزندان آن حضرت جز ابراهیم از خديجه اند. (1)

6- ابن هشام صاحب کتاب معروف «السیره النبویه» می نویسد:

خديجه صاحب نسب والا، دارای برترین شرافت، صاحب بیشترین ثروت و حریص ترین بانوان قریش به حفظ امانت و التزام به معیارهای اخلاقی، عفت و کرامت انسانی بود و لذا بلندترین قله ی شرف را به خود اختصاص داده بود.

7- ابن اثیر گفته است:

خديجه زنی دور اندیش و خردمند و شریف بود، با آن همه بزرگواری و کرامتی که پروردگار برای او اراده کرده بود. پس خديجه به نزد رسول خدا صلى الله عليه وآله کس فرستاد و ازدواج خود را بر او پیشنهاد نمود. او شریف ترین زنان قریش از لحاظ نسب بود، و از همه ی آنها ثروتمندتر و شریف تر بود. همه ی قوم او بر ازدواج با او حریص بودند، اگر بدین امر قدرت داشتند. (2)

8- محمد بن احمد ذهبی، پیشتاز رجالیون عامه گفته است:

ام المؤمنینی و سرور زنان جهانیان زمان خویش است و او ام القاسم، دختر خویلد بن اسد بن عبدالعزی بن قصی بن کلاب قریش اسدی، و مادر فرزند رسول خدا صلى الله عليه وآله است. وی نخستین بانویی است که اسلام آورد، و پیش از هر کس پیغمبر را تصدیق نمود و به

ص: 2

1- تذکره الخواص، ص 312.

2- الکامل فی التاریخ، ج 2، ص 14.

او پر دلی و شجاعت داد، و او را به نزد پسر عموی خویش ورقه برد.

مناقب خدیجه فراوان است، و او از میان زنان کسی است که به مرحله ی کمال رسیده است. او خردمند و با جلال و متدین و پاکدامن و بزرگوار و از اهل بهشت بود. پیغمبر صلی الله علیه و آله او را ستایش می کرد، و بر دیگر زنان مومنان برتری می داد و او را بسیار بزرگ می داشت، تا جایی که عایشه می گفت: به زنی رشک نبردم آنچنان که به خدیجه حسد ورزیدم، زیرا که پیامبر صلی الله علیه و آله او را بسیار یاد می کرد.

دلیل بر گرامی بودن خدیجه نزد پیغمبر صلی الله علیه و آله آن است که حضرت پیش از او با زنی ازدواج نمود. پیغمبر از او دارای فرزنانی شد، و با وجود او همسر دیگری انتخاب نکرد، و کنیزی نگرفت، تا اینکه او عوت حق را لیبک گفت. پس پیامبر از فقدان او غمگین گشت، زیرا او بهترین خویشاوند بود. از مال خویش به پیامبر انفاق می کرد، و پیغمبر صلی الله علیه و آله برای او تجارت می نمود، و خداوند به او فرمان داد که خدیجه را به خانه ای زبرجدین در بهشت، که در آن سر و صدایی، و رنج و اندوهی نباشد بشارت دهد. (1)

9- همو می نویسد:

خدیجه سرور بانوان بهشت، فرزانه ی قریش، از تیره ی اسد، جلیل القدر، متدین، خویشان دار، بزرگوار، از بانوان بهشتی و یکی از بانوانی بود که به قله ی کمال رسیده بودند. (2)

10- جمال الدین ابوالفرج، عبدالرحمن بن جوزی گفت است:

چون امر نبوت ظاهر شد، خدیجه به اسلام گروید. او

ص: 3

1- سیر اعلام النبلاء، ج2، ص 81.

2- سیر اعلام النبلاء، ج2، ص 109.

نخستین بانویی است که به او ایمان آورد و پیغمبر هم با زن دیگر ازدواج نمود، تا اینکه او از دنیا رفت. همه ی فرزندان آن حضرت جز ابراهیم از خدیجه اند. (1)

11- عبدالملک بن هشام گفته است:

خدیجه دختر خویلد به او ایمان آورد، و آن چه را که از خداوند به پیغمبر آمده بود تصدیق کرد. پس پرورگار بدین امر بار اندوه را از پیغمبرش سبک کرد، و پیغمبر جوانی ناخوشایند و تکذیبی از برای رسالتش که او را غمگین کند نشیند، مگر اینکه خداوند آن را به وجود خدیجه بر طرف ساخت، هنگامی که پیامبر به نزد او برگشت. (2)

12- حافظ عبدالعزیز جنابذی حنبلی در کتاب خود به نام (معالم العتره النبویه) گفته است:

خدیجه سلام الله علیها زنی دوراندیش و خردمند و شریف بود. او در آن روز از لحاظ نسب پاکترین قریش و شریف ترین و ثروتمندترین آن ها بود. همه ی قومش سخت بر ازدواج با او حریص بودند، ولی او خودداری ورزید، و ازدواج خود را بر پیغمبر صلی الله علیه و آله پیشنهاد کرد، و گفت: ای پسر عمویم من به تو میل و رغبت دارم، به خاطر خویشاوندی تو از من، و شرف تو در قومت و امانتت نزد آنها و خوش اخلاقیت و راستی گفتارت. (3)

13- اشرف علی هندی گفته است:

خدیجه از بهترین زنان پیغمبر و محبوبترین آنها بدو بود. و او در انتظار نبوت پیغمبر بود و این امر را از پسر عمویش می پرسید، و از دلایلی که آنها از می شناخت سؤال می کرد، و این را به او خبر می داد و می گفت: سوگند به پروردگار، او نبی منتظر است.

14- سید عبدالحسین شرف الدین گفته است:

خدیجه صدیقه ی این امت، و از حیث ایمان به پروردگار، و تصدیق کتاب او، و یاری رسول

ص: 4

1- صفوه الصفوه، ج 2، ص 2.

2- السیره النبویه، ج 1، ص 275.

3- الفصول المهمه، ص 133.

خدا صلی الله علیه و آله نخستین کس است. او مدت بیست و پنج سال با پیغمبر بی آنکه زنی دیگر در زندگی او شریک باشد زندگی کرد، و اگر در حیات باقی می ماند، پیغمبر باز هم شریک دیگری برای او انتخاب نمی کرد. او در تمام طول زندگانی زناشویی شریک درد و رنج پیغمبر بود. زیرا که با مال خود به او نیرو می بخشید، و با تمام گفتار و کردار از او دفاع می نمود، و به او آنچه را که از عذاب و درد کافران در راه رسالت و ادای آن نصیبش می کردند تسلی می داد. او با علی علیه السلام در غار حرا بود، هنگامی که اولین بار وحی نازل شد. (1)

15- عبدالله علایی گفته است:

خدیده از دردهای مبارزه ای که همنشین پیغمبر در آن وارد می شد استقبال می کرد، و در امواج این مجاده و پیکار دوشادوش با او در کمال فعالیت و شکیبایی و قاطعیت و خداجویی غوطه ور می گشت، بی آنکه سست شود یا هراسی به دل راه دهد. بلکه از این پل های غم و اندوه، و حوادث سنگین، با تبسمی از بزرگواری و عظمت عبور می کرد، آن چنان که نظیر این جز از سازندگان تاریخ سابقه نداشته است. او با سینه ی باز و گشاده و قامت شعله ور از ایمان، خود از طوفان حوادث استقبال می کرد، بی آنکه احساسی از بازتابی ویرانگر، و یا اضطرابی چون صاعقه داشته باشد. (2)

16- عمر ابونصر گفته است:

به خدیجه، دختر خویلد، بانوی جلیل القدر عرب شرف نسب و کرامت گوهر، و سروری قبیله، و عزت عشیره، و فراوانی مال ختم شده

ص: 5

1- عقيله الوحى، ص 20.

2- مثلهن الاعلی - خدیجه بنت خویلد- ص 98.

است. به همین علت نیاز تهیدست را برآورده می کرد، و گرسنه را اطعام می نمود، و برهنه را می پوشانید. پس خدیجه در اخلاق و نسب و ثروتش میان قوم خود و همگنانش یگانه و منحصر بود. (1)

17- دکتر علی ابراهیم حسن گفته است:

هرگاه بخواهیم نمونه ای از یک همسر با اخلاص و پاکدامن و زنی با وقار و خردمند نشان دهیم، بهتر از خدیجه ام المومنین (مادر مومنان) نمی توانیم پیدا کنیم. این بانوی بسیار خردمند، جاهلیت و اسلام را درک کرد، و در هر دو دوره، از منزلتی ممتاز بهره داشت، تا جایی که طاهره نامیده می شد. پس او میان مال و جمال و کمال را در یک جا جمع کرد، و این صفات سه گانه هرگاه در یکجا جمع شوند، که معمولاً کم اجتماع می کنند، به زن آثاری از عظمت و بلندی مقام می دهند، و حال خدیجه این چنین بود.

و او گفته است: همچنین خدیجه سلام الله علیها نخستین بانویی بود که به اسلام گروید، و از همان زمان با همسرش نماز می گزارد، و با تشویق و شجاعت دادن او را یاری می نمود، و از روح خود او استواری و نیرو می بخشید. پیغمبر صلی الله علیه و آله بیرون می رفت، تا اسلام را به قوم بشارت دهد، ولی از آنها جز تکذیب و اهانت به دست نمی آورد. پس غمگین و ناامید به خانه بر می گشت، و این خدیجه بود که غم را از چهره ی او می زدود، و نا امیدیش را به امید مبدل می ساخت، و کار را بر او آسان می کرد. (2)

18- عمر رضا کحاله گفته است:

خدیجه به

ص: 6

1- فاطمه بنت محمد، ص 6.

2- نساء لهنّ فی التاریخ الاسلامی نصیب، ص 21-23.

سال 68 هجری از خانه ی مجدد و سروری متولد شد، و بر اخلاق پسندیده پرورش یافت، و به دور اندیشی و خرد، و پاکدامنی متصف گردید، تا اینکه قومش او را در جاهلیت طاهره نامیدند. (1)

19- بودلی، در کتاب خود به نام (رسول) گفته است:

اطمینان خدیجه به مردی که او را دوست می داشت، و تصدیق او، و ایمان به او، تا واپسین دم، افزایشده ی جو اعتمادی است که در نخستین مراحل عقیده وجود داشت، آن مراحلی که امروز هر یک نفر از شش نفر ساکنان عالم مدیون آن است. (2)

20- سلیمان کنانی گفته است:

خدیجه دوستی خود را به همسرش بخشید، و حال آنکه احساس بخشش نمی کرد، بلکه احساس می کرد محبت و دوستی از او می گیرد، و همه ی سعادت را از او کسب ی کند. پروتش را به او بخشید و حال آنکه احساس نداشت که می بخشد، بلکه این احساس داشت، که از او هدایت را که بر همه ی گنجهای روی زمین برتری دارد کسب می نماید. پیغمبر به نوبه ی خود به او دوستی و قدرشناسی داد، :ه همین امر او را به عالیترین درجه رسانید، و او هختم احساس نمی کرد که آن را به خدیجه داده است، بلکه می گفت: « ما قام الاسلام الا بسیف علی ثروه خدیجه»؛ (اسلام جز به شمشیر علی، و ثروت خدیجه بر پا نشد). پیغمبر عمر و بهترین دوره ی جوانی خود را به او بخشید، و به جای او همسر دیگری هم انتخاب نکرد، تا اینکه او روی در نقاب خاک کشید، و پیغمبر باز هم این احساس را نداشت، که آن را به او بخشیده است، بلکه می گفت:

ص: 7

1- اعلام النساء، ج 1، ص 326.

2- بطله کربلاء، ص 14.

نه، سوگند، پروردگار مرا بهتر از او عوض نداده است. او به من ایمان آورد، هنگامی که مردم مرا تکذیب کردند، و با مال خویش مرا یاری نمود. هنگامی که دیگران مرا محروم کرده اند. (1)

21- سهیلی گوید:

خدیده صاحب خانه ی اسلام بود. و آن گاه که او ایمان آورد، خانه ی اسلام بر روی زمین جز خانه ی او نبود. (2)

22- همو گوید:

حضرت خدیجه سرور بانوان قریش بود، در جاهلیت و اسلام به «طاهره» ملقب بود. (3)

23- ابن حجر گوید:

سر منشأ اهل البیت خدیجه است نه جز او. زیرا حسنین از فاطمه اند و فاطمه دختر اوست. و علی هم در خانه ی خدیجه بزرگ شد و سپس با دختر او ازدواج کرد. (4)

24- همو گوید:

خدیده بر این حریص بود که رضایت پیامبر را به هر شکل ممکن جلب نماید. و هرگز از او چیزی دیده نشد که موجب خشم و غضب آن حضرت شود، چنانکه از دیگران دیده شد. (5)

25- همو گوید:

خدیده در نخستین لحظات بعثت، رسالت آن حضرت را تصدیق نمود، اعتقاد راسخ و ثبات قدم او نشانگر یقین کامل، عقل وافر و عزم راسخ او بود. (6)

ص: 8

1- فاطمه الزهراء و ترفی غمد، ص 112.

2- روض الانف، ج 2، ص 426.

3- - الروض الانف، ج 1، ص 215.

4- فتح الباری، ج 8، ص 138.

5- همان، ص 138.

6- فتح الباری، ج 8، ص 134.

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می دانند و کسانی که نمی دانند یکسانند؟

سوره زمر / 9

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک 129/34 - طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: 03134490125

دفتر تهران: 021 - 88318722

بازرگانی و فروش: 09132000109

امور کاربران: 09132000109

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

